

Målsättning för strålskydd för allmänhet och miljö

Gäller för: Region Kronoberg

1 Målsättning

Verksamheter med joniserande strålning inom Region Kronoberg skall anpassas till gällande föreskrifter och tillståndsvillkor. Föreskrifter och andra lagtexter av betydelse för strålskyddet för allmänhet och miljö redovisas i bilaga 1. Där återfinns dosgränser, som inte får överskridas, och dosrestriktioner, som är de nivåer som ska användas för att planera verksamheten.

Dosrestriktionen för allmänhet och miljö är enligt gällande strålskyddsförordning 0,1 mSv per år och verksamhet. Denna nivå är satt så att en enskild person ur allmänheten sammanlagt inte ska få mer än 1 mSv per år. Samma dosrestriktion gäller även lokalt för Region Kronoberg.

Målsättningen är att verksamheten skall bedrivas på sådant sätt att allmänhet och miljö inte utsätts för onödig strålning. Regionen skall därför följa ALARA-principen (As Low As Reasonably Achievable) beträffande stråldoser till allmänhet och miljö. Det medför att rimliga åtgärder skall vidtas för att ytterligare förbättra strålskyddet även om dosrestriktionen uppfylls.

2 Verksamhet

Verksamheter med joniserande strålning i Region Kronoberg kan delas upp i verksamhet med apparater avsedda för bestrålning (röntgenutrustningar, linjäracceleratorer, blodbestrålare, bentäthetsmätare) och verksamhet med radioaktiva ämnen (öppna källor för nuklearmedicinska undersökningar och behandlingar, samt slutna källor för transmissionsmätning, konstanskontroll och kalibrering). Allmänheten och miljön kan exponeras främst genom att den aktuella verksamhetens lokaler inte är adekvat utformade eller strålskärmade, eller genom att de radioaktiva ämnena hamnar utanför de lokaler där verksamhetens primärt bedrivs.

3 Åtgärder

De åtgärder som vidtagits i Region Kronoberg för att ovan angivna målsättning skall uppnås berör lokalernas utformning, hantering av de radioaktiva ämnena, utbildning av den personal som är engagerad i verksamheten samt organisation.

3.1 Lokaler

Alla lokaler för verksamhet med joniserande strålning ska planeras med hänsyn till strålsäkerheten, för såväl patienter och personal som för allmänhet och miljö. Sådana lokaler ska också kategoriindelade i skyddat eller kontrollerat område.

Avdelningen för Medicinsk fysik har i uppgift att kategoriindela lokalerna och står för expertkunskapen i utformning och kontrollmätning av strålskyddet.

Lokaler som är kategoriindelade utifrån strålskydd får endast beträdas av allmänheten i sällskap av behörig personal. Rutinerna runt kategoriindelade lokaler finns i dokument *Kategoriindelning lokaler* ([Platina ID 6884](#)).

När kategoriindelade lokaler tas ur bruk ska dessa först friklassas genom mätningar för att säkerställa att radioaktiviteten från kontaminering eller aktivering är så låg att den inte utgör en fara för miljön och att ingen ur allmänheten exponeras överskridande restriktionsnivån 0,1 mSv.

3.2 Radioaktiva ämnen

Radioaktiva ämnen används för diagnostik, terapi och kontroll av utrustning. Det radioaktiva avfallet från dessa verksamheter tas om hand enligt dokumenten *Avfallsplan för radioaktivt avfall* ([Platina ID 6513](#)) och *Hantering av radioaktivt avfall* ([Platina ID 6521](#)).

Patienter som undersökts eller behandlats med radioaktiva ämnen har mer eller mindre kvarvarande aktivitet i kroppen när de lämnar sjukhuset. Alla rutiner för hemgång är anpassade efter att allmänheten inte ska komma över restriktionsnivån 0,1 mSv. *Strålskydd av allmänhet vid verksamhet med radioaktiva ämnen* ([Platina ID 6821](#)).

3.3 Utbildning

En grundpelare för att åstadkomma fullgott strålskydd även för allmänhet och miljö är att den personal i Region Kronoberg som arbetar med joniserande strålning har goda kunskaper i ämnet. Av det skälet finns ett lokalt utbildningsprogram *Organisation för strålskyddsutbildning* ([Platina ID 3953](#)). Detta program administreras av avdelningen för Medicinsk fysik.

3.4 Organisation

I Region Kronoberg finns också en strålskyddsorganisation *Region Kronobergs organisationsplan för strålskydd* ([Platina ID 3532](#)). Avsikten med denna är att säkerställa strålskyddet i sin helhet och följer Regionens linjeorganisation där tillståndshavaren, dvs regionstyrelsen, har det övergripande ansvaret och företräds av Hälso- och Sjukvårdsdirektören, och där varje verksamhetschef har ansvar för sin egen verksamhet även i strålskyddsfrågor.

Dessutom finns en särskild strålskyddsexpertfunktion som riktad just mot strålskydd för arbetstagare, allmänhet och miljö. Den kallas Strålskyddsgruppen och denna kan och bör konsulteras i sådana frågor.

Strålskyddsexpertfunktionen skall i medicinska verksamheter utgöras av legitimerade sjukhusfysiker.

4 Sammanfattning

Med en god organisation, välutbildad personal, bra lokaler samt bra rutiner för hantering av radioaktiva ämnen kommer strålskyddet för allmänhet och miljö att vara tillfyllest.

Giltig fr.o.m: 2021-01-01

Giltig t.o.m: 2024-01-01

Identifierare: 179798

Målsättning för strålskydd för allmänhet och miljö

5 Dokumentförteckning

Antal exemplar		Dokumentets placering
1	Elektroniskt	Region Kronobergs server, Platina

6 Revisionshistorik

Revisionsnr	Datum	Förändring
1	2021-01-15	Dokumentet skapat

Bilaga 1

Strålskyddslag 2018:396

Strålskyddsförordning 2018:506

SSMFS 2018:1	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning
SSMFS 2018:2	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningspliktiga verksamheter
SSMFS 2018:3	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om undantag från strålskyddslagen och om friklassning av material, byggnadsstrukturer och områden